

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 19/18
U Luxembourg 22. veljače 2018.

Presuda u predmetu C-336/16
Komisija/Poljska

Sud je utvrdio da je Poljska povrijedila pravo Unije o kvaliteti zraka

Granične vrijednosti koje se primjenjuju na koncentracije PM₁₀ su naime u toj državi članici ustrajno bile prekoračivane

Direktiva Unije¹ koja je stupila na snagu 11. lipnja 2008. kodificira postojeće zakonodavne akte u području procjene i upravljanja kvalitetom zraka. Njome se osobito utvrđuju granične vrijednosti i pragovi upozorenja za zaštitu zdravlja ljudi.

Lebdeća čestica PM₁₀ sastoji se od mješavine organskih i neorganskih tvari koje se nalaze u zraku. Ona može sadržavati toksične tvari poput policikličkih aromatskih ugljikovodika, teških metala, dioksina i furana. Ona sadržava elemente čiji je promjer manji od 10 mikrometara koji mogu prodrijeti u gornje dišne putove i pluća.

Komisija je, smatrajući da Poljska nije postigla sukladnost s dnevnim i godišnjim graničnim vrijednostima koje se primjenjuju na koncentracije PM₁₀ u više zona i aglomeracija i da nije pravilno prenijela odredbe direktive o planovima za kvalitetu zraka, Sudu podnijela tužbu zbog povrede obveze protiv te države.

U svojoj danas donesenoj presudi Sud najprije ističe da je činjenica da su granične vrijednosti koje se primjenjuju na koncentracije PM₁₀ u zraku prekoračene sama po sebi dovoljna da se utvrdi povreda obveze. U ovom slučaju podaci koji proizlaze iz godišnjih izvješća o kvaliteti zraka koje je podnijela Poljska pokazuju da je ta država članica od 2007. do 2015., uključujući i tu godinu, redovito prekoračivala, s jedne strane, dnevne granične vrijednosti koje se primjenjuju na koncentracije PM₁₀ u 35 zona, i, s druge strane, godišnje granične vrijednosti takvih koncentracija u 9 zona. Iz toga proizlazi da se tako utvrđeno prekoračenje mora smatrati ustrajnim.

Nadalje, kad je riječ o odredbi Direktive u skladu s kojom se u slučaju prekoračenja onih graničnih vrijednosti za koje je rok za postizanje sukladnosti već prošao, u planovima za kvalitetu zraka utvrđuju odgovarajuće mjere kako bi razdoblje prekoračenja bilo što je moguće kraće, Sud podsjeća da se ti planovi mogu izraditi samo na temelju ravnoteže između cilja smanjenja rizika od onečišćenja i raznih prisutnih javnih i privatnih interesa. U ovom slučaju se obveza izrade planova za kvalitetu zraka u slučaju prekoračenja graničnih vrijednosti koje se primjenjuju na koncentracije PM₁₀ u zraku Poljskoj nameće od 11. lipnja 2010. Planovima koje je Poljska naknadno donijela utvrđeno je da će rokovi predviđeni za prestanak s tim prekoračenjima isteći, ovisno o različitim zonama, između 2020. i 2024. Poljska tvrdi da su ti rokovi u potpunosti prilagođeni opsegu strukturnih promjena nužnih za prestanak s tim prekoračenjima i osobito ističe poteškoće koje se odnose na socioekonomski i proračunski izazov velikih tehničkih ulaganja koje treba izvršiti. Sud smatra da, iako se takvi elementi mogu uzeti u obzir, ipak nije utvrđeno da te poteškoće, koje nisu izvanredne naravi, mogu isključiti kraće rokove. Stoga Sud smatra da argument Poljske sam po sebi ne može opravdati tako duge rokove za prestanak s tim prekoračenjima.

¹ Direktiva 2008/50/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2008. o kvaliteti zraka i čistom zraku za Europu (SL 2008., L 152, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku poglavlje 15., svezak 29., str. 169.)

Nadalje, Sud utvrđuje da je Poljska, time što je u četiri zone² prekoračila dnevne granične vrijednosti koje se primjenjuju na koncentracije PM₁₀ u zraku (uvećane za granicu tolerancije³), povrijedila pravo Unije.

Naposljetku, Sud je presudio da nijedan od planova za kvalitetu zraka koje je Poljska donijela kako na nacionalnoj tako i na regionalnoj razini ne spominje izričito da ti planovi moraju omogućiti da se prekoračenja graničnih vrijednosti ograniče na što je moguće kraće razdoblje, kao što se to ipak zahtijeva. U tim okolnostima i uzimajući u obzir to što su prva tri tužbena razloga prihvaćena, proizlazi da prenošenje Direktive u poljsko pravo ne može učinkovito jamčiti punu primjenu te direktive.

NAPOMENA: Tužbu zbog povrede obveze protiv države članice koja nije ispunila obveze koje proizlaze iz prava Unije mogu podnijeti Komisija ili druga država članica. Ako Sud utvrdi postojanje povrede, dotična država članica mora postupiti u skladu s presudom u najkraćem roku.

Ako Komisija smatra da država članica nije postupila u skladu s presudom, može podnijeti novu tužbu kojom će zahtijevati novčane sankcije. Međutim, u slučaju kad država nije Komisiji priopćila mjere kojima provodi direktivu, Sud može, na prijedlog Komisije, nametnuti sankcije već u postupku koji dovodi do prve presude.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Nancho Nanchev ☎ (+352) 4303 4293

² Riječ je o zonama Radom, Pruszków-Żyrardów i Kędzierzyn-Koźle (od 1. siječnja 2010. do 10. lipnja 2011.) te o zoni Ostrów-Kępnio (od 1. siječnja do 10. lipnja 2011.).

³ U skladu s člankom 22. stavkom 2. Direktive 2008/50 ako se sukladnost s graničnim vrijednostima za PM₁₀ iz Priloga XI. u određenoj zoni ili aglomeraciji ne može postići zbog disperzijskih karakteristika određenog mjesta, nepovoljnih klimatskih uvjeta ili prekograničnog prijenosa onečišćujućih tvari, država članica izuzima se od obveze primjene tih graničnih vrijednosti do 11. lipnja 2011. pod uvjetom da ta država članica dokaže da su poduzete sve odgovarajuće mjere na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini kako bi se poštovali krajnji rokovi. Kada primjenjuje to izuzeće, predmetna država članica mora osigurati da granična vrijednost za svaku onečišćujuću tvar nije prekoračena za više nego što iznosi maksimalna granica tolerancije iz Priloga XI. za svaku predmetnu onečišćujuću tvar. Za PM₁₀ granica tolerancije iznosi 50 % graničnih vrijednosti.